FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT CARL OTTO LENZ

föredraget den 15 december 1994 *

A — Inledning

1. Bolaget Bonapharma, kärande i målet vid den nationella domstolen, importerade under åren 1989—1991 till Förbundsrepubliken Tyskland åtskilliga varupartier läkemedel som inköpts från företaget M., etablerat i Wien, i Österrike. Enligt den hänskjutande domstolens konstateranden var det fråga om produkter som härrörde från gemenskapen och som hade exporterats till Österrike. Det tycks som om priserna på läkemedel är betydligt högre i Tyskland än i Österrike, varför sådana återimporter är lönsamma.

2. Företaget M. angav, vid exporten av läkemedlen till Tyskland, att dessa produkter härrörde från gemenskapen. En efterkontroll visade dock att företaget M. inte var i stånd att inge det erforderliga ursprungsbeviset i den form som föreskrivs i protokoll 3, vilket fogats till frihandelsavtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Österrike av den 22 juli 1972 [1] (nedan kallat "avtalet"). Hauptzollamt Krefeld beslutade då, den 3 mars 1992, att bolaget Bonapharma i efterhand måste betala tull med cirka 20 000 DM.

3. Bolaget Bonapharma anhängiggjorde en talan mot detta beslut vid Finanzgericht Düsseldorf. Käranden gjorde där gällande att den inte kunde frambringa de erforderliga ursprungsbevisen eftersom att leverantörerna till företaget M. (österrikiska grossister) hade vägrat att tillhandahålla detta uppgifter angående varornas ursprung. Denna vägran förklaras, enligt käranden, av tillverkarnas (etablerade inom gemenskapen) strävan att hindra återimport från Österrike till gemenskapen. Eftersom de motsvarande certifikaten måste avlämnas till de österrikiska tullmyndigheterna vid import av varor som härrör från gemenskapen, skulle det dock ha kunnat fastställas att det var fråga om varor med ursprung i gemenskapen. Den österri-

* Originalspråk: tyska.

1 — Se rådets förordning (EEG) nr 2836/72 av den 19 december 1972 om slutande av ett avtal mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Österrike och fastställande av föreskrifter för dess tillämpning, (EGT nr L 300, s. 1). Avtalstexten är fogad till denna förordning (loc. cit., s. 2).

kiska tullförvaltningen vidhöll emellertid ståndpunkten enligt vilken det inte ankom på denna att ägna sig åt rena efterforskningar angående varors ursprung.

Är det vid import från Österrike, som i själva verket utgör återimport från gemenskapen, möjligt att avstå från avlämnandet av de handlingar som grundar det förmånsursprung som avses i avdelning II i protokoll 3 till avtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Österrike, när avtal, beslut eller samordnade förfaranden som är oförenliga med detta avtal, i betydelsen enligt dess artikel 23.1, hindrar utfärdandet av dessa handlingar och när den österrikiska tullförvaltningen helt överlämnar åt exportören att styrka rätten att komma i åtnjutande av förmånssystemet, utan att företa någon undersökning på eget initiativ?

Käranden anser att leverantörernas hållning utgör en överträdelse av artikel 23.1 ii i avtalet. Enligt denna bestämmelse — som stöder sig på artikel 86 i EG-fördraget — är missbruk från ett eller flera företags sida av en dominerande ställning inom de avtalsslutande parternas hela område (det vill säga gemenskapen och Österrike) eller en väsentlig del därav oförenlig med avtalet, i den mån det är ägnat att påverka handeln mellan gemenskapen och Österrike.

5. Enligt ordalydelsen i bestämmelserna i avtalet skall det inte längre tas ut importtullar i handeln mellan gemenskapen och Österrike. Avtalet skall, enligt artikel 2 i detta, tillämpas på varor med ursprung i gemenskapen och i Österrike. Ursprungsreglerna fastställs i protokoll 3 (artikel 11 i avtalet).

Käranden anser, trots avsaknaden av de ursprungsbevis som avses i protokoll 3, att det av en rad handlingar som den har lagt fram under det förfarande som anhängiggjorts vid Finanzgericht framgår att de omtvistade produkterna härrörde från gemenskapen.

6. Protokoll 3 om fastställande av begreppet "ursprungsvaror" och metoder för administrativt samarbete har ändrats upprepade gånger. Det finns anledning att, för den aktuella perioden i fallet, referera till den lydelse som protokollet fått genom rådets förordning (EEG) nr 1598/88 av den 24 maj 1988 [2], genom rådets förordning (EEG) nr 4265/88 av den 21 december 1988 [3] och genom rådets förordning (EEG) nr 4271/88 av samma

4. Med anledning av detta hänsköt Finanzgericht till domstolen en begäran om förhandsavgörande enligt följande fråga:

2 — EGT nr L 149, s. 1.
3 — EGT nr L 379, s. 1.

dag [4]. I avdelning I (artiklarna 1—7) i detta definieras begreppet "ursprungsvaror". I avdelning II (artiklarna 8—18) i detta behandlas metoder för administrativt samarbete.

7. Enligt artikel 8.1 i protokollet skall varor med ursprung i gemenskapen eller i Österrike komma i åtnjutande av förmånerna enligt bestämmelserna i avtalet mot avlämnande av antingen ett varucertifikat EUR. 1 [artikel 8.1 a] eller en faktura som omfattar exportörens deklaration [artikel 8.1 b och c]. Den senare möjligheten kan användas inom ramen för det förenklade förfarande för upprättandet av dokumentation angående ursprungsbevis som förutses i artikel 13 i protokollet och i de fall där värdet på varorna inte överstiger en given tröskel (vid den aktuella tidpunkten: 4 400 ecu). Det finns inget skäl att här närmare gå in på dessa speciella system och övriga specialbestämmelser [5].

8. Enligt ordalydelsen i artikel 9.1 i protokollet skall certifikat EUR. 1 utfärdas av tullmyndigheten i exportlandet. Enligt artikel 9.2 i protokollet skall detta certifikat utfärdas av myndigheterna i en av gemenskapens medlemsstater när det är fråga om varor som har sitt ursprung i gemenskapen och av de österrikiska myndigheterna när det är varor med ursprung i Österrike som berörs. Det aktuella fallet, i vilket en vara med ursprung i gemenskapen först exporteras till Österrike varifrån den återexporteras till gemenskapen, bör omfattas av artikel 9.3 [6]. Enligt andra stycket i denna bestämmelse är utfärdandet av certifikat EUR. 1 i motsvarande fall beroende "av avlämnandet av det ursprungsbevis som tidigare har utfärdats eller upprättats".

Enligt ordalydelsen i artikel 10.3 i protokollet utgör certifikat EUR. 1 "bevishandling vid tillämpning av det system med förmånstullar och förmånskvoter som förutses i avtalet".

B — Analys

9. Detta mål gäller frågan huruvida ursprungsbeviset för varor, enligt avtalets ändamål, endast kan ges på det sätt som före-

4 — EGT nr L 381, s. 1.

5 — Det noteras bara att enligt artikel 8.2 i protokollet är de handlingar som avses i artikel 8.1 inte erforderliga när det är fråga om varusändningar mellan enskilda eller varor som ingår i resandes personliga resgods, när värdet på dessa varor inte överstiger vissa belopp.

6 — Detta följer underförstått av anmärkning 9 i de förklarande anmärkningar som återges i bilaga till protokoll 3.

skrivs i protokoll 3 eller om, undantagsvis, även andra bevismedel kan tas i beaktande.

10. Det finns skäl att, före prövningen av denna fråga, påpeka att den hänskjutande domstolen antar två premisser på vilka således domstolen också måste grunda sitt avgörande. Å ena sidan förklarar den hänskjutande domstolen att den bedömer kärandens påstående, enligt vilket de omtvistade varorna härrör från gemenskapen, som riktigt. Å andra sidan framställs begäran om förhandsavgörande utifrån antagandet att avtal, beslut eller samordnade förfaranden [7] i strid med artikel 23.1 i avtalet hindrar utfärdandet av de ursprungsbevis som erfordras enligt protokollet. Det tillkommer endast den hänskjutande domstolen att pröva om dessa obevisade påståenden motsvarar de faktiska förhållandena.

11. Finanzgericht Düsseldorf vidhåller i sitt beslut om hänskjutning ståndpunkten enligt vilken de österrikiska tullmyndigheternas vägran att utfärda de erforderliga ursprungsbevisen eller att medverka till deras utfärdande strider mot artikel 13 i avtalet. Enligt denna bestämmelse — jämförbar med artikel 30 i EG-fördraget — skall ingen ny kvantitativ importrestriktion eller åtgärd med samma verkan införas i handeln mellan Österrike och gemenskapen. Befintliga kvantitativa importrestriktioner och åtgärder med samma verkan skall avskaffas. Det saknas skäl att här beröra frågan huruvida detta antagande av den hänskjutande domstolen är riktigt [8], tvärtemot den åsikt som representanten för bolaget Bonapharma uttryckte vid domstolens förhandling, eftersom denna punkt inte förekommer i begäran om förhandsavgörande.

12. Som domstolen redan har fastställt, följer det av bestämmelserna i avtalet och i protokollet att endast varor med ursprung i gemenskapen eller i Österrike kan komma i åtnjutande av förmånssystemet och att varucertifikat EUR. 1 utgör bevishandling för detta ursprung [9]. Av detta följer således att en varas ursprung väsentligen endast kan fastställas mot avlämnande av de bevis som föreskrivs i protokollet, nämligen varucertifikat EUR. 1 eller de övriga handlingar som omnämns i artikel 8 i protokollet. Om det tilläts att andra bevismedel kunde åberopas vid sidan om dessa ursprungsbevis, skulle det undergräva enhetligheten och säkerheten vid tillämpningen av avtalet. Motsvarande påpekanden ligger också till grund för de domstolens domar angående ursprungsbevis i

7 — Av beslutet om hänskjutning framgår att Finanzgericht Düsseldorf i hållningen hos leverantörerna till företaget M. ser inte bara missbruk av en dominerande ställning i betydelsen enligt artikel 23.1 ii i avtalet, utan också ett samordnat förfarande som strider mot artikel 23.1 i i avtalet, vilken grundar sig på artikel 85.1 i EG-fördraget.

8 — Se, till exempel, i det avseendet Thomas Eilmansberger: Zur Auslegung des Integrations-Durchführungsgesetzes, *Wirtschaftsrechtliche Blätter* - WBl - 1990, s. 367, särskilt s. 369 och följande.

9 — Dom av den 7 december 1993, Huygen m.fl. (C-12/92, Rec. s. I-6381, punkt 16).

handeln *inom gemenskapen* som kommissionen har hänvisat till [10].

13. Det finns anledning att dessutom påpeka att fastställandet av varors ursprung enligt bestämmelserna i detta protokoll grundas på en kompetensfördelning mellan tullmyndigheterna i de berörda staterna, på så sätt att myndigheterna i den exporterande staten ombesörjer fastställandet av ursprung, medan kontrollen av funktionen hos detta system säkerställs tack vare samarbetet mellan de berörda tullmyndigheterna [11]. Detta system "legitimeras av den omständigheten att myndigheterna i den exporterande staten är de som är bäst skickade att direkt granska de omständigheter som påverkar ursprunget och, för övrigt, har det den fördelen att det leder till säkra och enhetliga resultat när det gäller identifieringen av varornas ursprung och att omläggningar och konkurrensstörningar i handeln därigenom undviks" [12]. Denna kompetensfördelning skulle störas om tullmyndigheterna i den importerande staten tilläts att själva fastställa varors ursprung.

14. Kommissionen åberopar dessutom den omständigheten att artikel 23 i avtalet — tvärtemot artikel 85.1 och artikel 86 i fördraget — inte är direkt tillämplig. Artikel 23.2 i avtalet föreskriver i själva verket att en avtalsslutande part (gemenskapen eller Österrike) som anser att ett förfarande är oförenligt med denna artikel kan "vidta lämpliga åtgärder på de villkor och enligt det förfarande som anges i artikel 27". Enligt artikel 27.3 kan var och en av de avtalsslutande parterna hänskjuta frågan till Blandade kommittén (som är sammansatt av representanter för gemenskapen och Österrike). Om överträdelsen av konkurrensreglerna inte upphör eller om ingen enighet nås inom denna kommitté får den berörda avtalsslutande parten vidta de skyddsåtgärder som den anser nödvändiga. Denna bestämmelse utgår således från att de avtalsslutande parterna (gemenskapen eller Österrike) ingriper och får överträdelsen att upphöra, men de är tydligen inte förpliktade — i varje fall inte enligt lydelsen i bestämmelsen — att göra så. I betraktande av denna bestämmelse, tycks det (tvärtemot den tes som representanten för bolaget Bonapharma vidhöll vid förhandlingen) uteslutet att en aktör direkt inför domstolarna kan åberopa en överträdelse av artikel 23 i avtalet.

Det finns likväl anledning att understryka att det i detta fall inte är fråga om en *tillämpning* av artikel 23 i avtalet. Den hänskjutande domstolen önskar snarare få veta huruvida det är möjligt att avvika från de former som föreskrivs enligt protokoll 3 *när* en överträdelse av artikel 23 i avtalet har begåtts och när denna överträdelse hindrar exportören från att erhålla de erforderliga ursprungsbe-

10 — Se dom av den 22 oktober 1970, Craeynest och Vandewalle (12/70, Rec. s. 905, punkterna 5 och följande), och dom av den 7 mars 1990, Trend-Moden Textilhandel (C-117/88, Rec. s. I-631, punkt 20).

11 — Dom av den 12 juli 1984, Les Rapides Savoyards (218/83, Rec. s. 3105, punkt 26), och den ovannämnda domen Huygen (fotnot 9), punkt 24. Den förra domen behandlar frihandelsavtalet mellan gemenskapen och Schweiz och det tillhörande protokollet, vars innehåll är identiskt med det vars bestämmelser är föremål för prövning i det aktuella fallet.

12 — Den ovannämnda domen Les Rapides Savoyards (fotnot 11), punkt 26.

visen. Det förefaller emellertid som om beaktandet av en eventuell överträdelse av artikel 23 i avtalet för med sig andra svårigheter. Tullmyndigheterna i den importerande staten och, i sista instans, de domstolar som säkerställer deras kontroll (det vill säga Finanzgericht, som i det ifrågavarande fallet, eller motsvarande domstolar), har i själva verket, i liknande fall, att pröva huruvida en sådan överträdelse har begåtts. Det är uppenbart att fullgörandet av denna uppgift inte sker utan att de berörda myndigheterna ställs inför betydande svårigheter. Trots att begäran om förhandsavgörande har formulerats utifrån antagandet att en överträdelse av artikel 23 i avtalet har skett, måste dessa svårigheter tas i beaktande i det ifrågavarande fallet eftersom domstolens avgörande i målet också kommer att vara av betydelse för de tvister av liknande beskaffenhet som uppstår i framtiden.

15. Följaktligen finns det goda skäl till att, som förordas av Konungariket Belgien och kommissionen, ge ett negativt svar på begäran om förhandsavgörande och hålla sig till det system som föreskrivs i protokoll 3. Kommissionens tes, enligt vilken en eventuell överdriven stränghet måste accepteras med hänsyn till vissa överordnade intressen, är lockande. Efter moget övervägande har jag inte desto mindre kommit fram till övertygelsen att denna lösning inte är tillfredsställande. Jag stöder mig i detta hänseende på väsentligen två argument: å ena sidan tyder domstolens senare rättspraxis på att undantag kan medges från det system som förutses i protokoll 3 vid föreningen av extraordinära omständigheter, å andra sidan skulle ett negativt svar på begäran om förhandsavgörande få till följd att principen om fri rörlighet för varor som utgör grunden för avtalet märkbart undergrävdes.

16. Domstolens dom i målet Huygen [13] visar att den formella strängheten som föreskrivs i protokoll 3 har sina begränsningar. Målet avsåg exporten av en maskin från Österrike till Belgien. Maskinen hade tillverkats i Tyskland och exporterats till Österrike år 1970, således före ikraftträdandet av avtalet. De österrikiska tullmyndigheterna upprättade, för exporten till Belgien, ett varucertifikat EUR. 1. Likväl var de, till följd av en begäran av de belgiska tullmyndigheterna, tvungna att medge att de inte förfogade över det erforderliga beviset för varans tyska ursprung och att certifikatet EUR. 1 således inte kunde bestå. Domstolen konstaterade i sin dom att varucertifikatet, under dessa omständigheter, hade utfärdats felaktigt [14].

Domstolen underströk, likväl, de särskilda omständigheterna i målet. Å ena sidan fanns det, enligt de uppgifter som den hänskjutande domstolen hade inhämtat, en handling (bestående av en faktura) som bevisade att maskinen härrörde från gemenskapen. Å andra sidan hade det varit omöjligt för de berörda parterna att skaffa fram de i protokoll 3 föreskrivna ursprungsbevisen i de for-

13 — Ovannämnd (fotnot 9).

14 — Ovannämnd (fotnot 9), punkt 17.

mer som erfordrades eftersom att varan hade importerats till Österrike vid en tidpunkt när certifikat EUR. 1 ännu inte kunde utfärdas [15]. De österrikiska tullmyndigheterna var således inte i stånd att i efterhand kontrollera riktigheten av certifikat EUR. 1 såsom protokollet föreskriver. Tullmyndigheterna i den importerande staten var under dessa omständigheter inte förhindrade att uppnå det eftersträvade syftet med denna efterkontroll — att granska äktheten och riktigheten av certifikat EUR. 1 — genom att ta andra bevismedel i beaktande [16].

17. Kommissionen gör, förvisso, rätt i att påpeka att det finns skillnader mellan de omständigheter som utgjorde grunden i den här domen och i det föregående fallet. Den viktigaste, i detta hänseende, består utan tvivel i det faktum att i målet Huygen kunde ursprungsbeviset inte frambringas eftersom avtalet ännu inte hade trätt i kraft (och inte ens hade slutits) vid tidpunkten för importen till Österrike. Man kan här tala om ett fall av *objektiv omöjlighet*. Eftersom det verkar som om detta typfall inte hade förutsetts av parterna i avtalet, innehöll protokollet på denna punkt en lucka som domstolen genom sin dom kunde fylla igen.

I det föreliggande fallet råder det ingen tvekan om att det var möjligt att utfärda de erforderliga ursprungsbevisen eftersom det kan antas att leverantörerna till företaget M. förfogade över de nödvändiga handlingarna. Enligt det antagande som utgör grunden för beslutet om hänskjutande *hindrades* emellertid utfärdandet av ursprungsbevisen genom att dessa leverantörer vägrade att ställa de nödvändiga handlingarna eller upplysningarna till företaget M.:s förfogande [17]. Skulle så ha varit fallet, handlar det om ett fall av *subjektiv omöjlighet*.

18. Jag bedömer dock att det finns anledning att behandla de båda fallen på samma sätt. Liksom i målet Huygen, där de berörda inte kunde hållas som ansvariga eftersom de erforderliga ursprungsbevisen inte kunde avlämnas, kan inte heller bristen på adekvata bevis i detta fall förebrås företaget M. eller bolaget Bonapharma. Den omständigheten att målet Huygen gällde rättegången i ett brottmål medan det i detta fall handlar om en ren skattetvist är, enligt min mening, likgiltigt. Den åsikt som kommissionens representant uttryckte vid förhandlingen, enligt vilken domstolen, i domen Huygen, skulle ha beaktat den särskilda karaktären hos tvisten i målet vid den nationella domstolen, finner inget stöd i själva domen.

19. Det tycks som om det finns skäl att här dra en parallell till force majeure-fallen. I målet Huygen hade begäran framställts till domstolen om att uttala huruvida en importör kan åberopa force majeure när tullmyndigheterna i den exporterande staten inte är i stånd att fastställa en varas ursprung genom en efterkontroll. I svaret hänvisade

15 — Tidigare nämnt (fotnot 9), punkt 21.
16 — Tidigare nämnt (fotnot 9), punkt 27.
17 — Det ankommer här inte på domstolen, det bör åter understrykas, att efterforska huruvida så verkligen har varit fallet.

domstolen visserligen först till sin dom i målet Valsabbia, där den hade fastställt att den ifrågavarande händelsen för de berörda personerna måste göra iakttagandet av deras förpliktelser "objektivt omöjligt" [18]. Den tillade emellertid genast att begreppet force majeure måste förstås enligt betydelsen omständigheter vilka för den berörde aktören är främmande, onormala och oförutsebara och vilkas konsekvenser inte hade kunnat undvikas trots alla gjorda ansträngningar [19]. Begreppet force majeure inskränks således inte, vilket har påpekats vid ett annat tillfälle, till fall av objektiv omöjlighet [20].

20. Denna jämförelse visar att man dock inte kan tala om en subjektiv *omöjlighet* annat än i det fall då den berörde aktören har vidtagit alla de åtgärder som är *nödvändiga* och som *skäligen kan begäras* av honom för fullgörandet av hans förpliktelser. Vid avfattningen av svaret på begäran om förhandsavgörande bör också hänsyn tas till detta faktum.

Det var utan tvivel nödvändigt, och det kunde skäligen begäras av företaget M., att detta vidtog åtgärder för att få de nödvändiga handlingarna av sina leverantörer och för att, i förekommande fall, försöka få de österrikiska tullmyndigheterna att, med hänsynstagande till de särskilda omständigheterna i ärendet, upprätta ursprungsbevis på grundval av andra bevismedel. Det är givetvis på den hänskjutande domstolen som det ankommer att pröva huruvida företaget M. eller bolaget Bonapharma har fullgjort denna skyldighet. Det framgår dock av beslutet om hänskjutande att den nationella domstolen tycks anse att de berörda har gjort allt de kunnat göra för att frambringa de erforderliga ursprungsbevisen, utan att lyckas få ut något av detta. Den hänskjutande domstolen påminner i detta hänseende om en talan vid de österrikiska civila domstolarna mot en av leverantörerna till företaget M., vilken ogillades i sista instans genom en dom av Oberster Gerichtshof 12 [21]. Det framgår av denna dom att en annan talan som hade väckts vid de österrikiska civila domstolarna mot de österrikiska tullmyndigheterna också har ogillats [22]. Det hela leder till reflektionen att inte heller de behöriga österrikiska tullmyndigheterna ingrep i detta ärende när exportören hade bett om deras stöd.

21. I begäran om förhandsavgörande antas likaledes att tullförvaltningen i det exporte-

18 — Dom av den 18 mars 1980, Valsabbia m.fl. mot kommissionen, (154/78, 205/78, 206/78, 226/78, 227/78, 228/78, 263/78, 264/78, 39/79, 31/79, 83/79 och 85/79, Rec. s. 907), punkt 140, omnämnd i den ovannämnda domen Huygen (fotnot 9), punkt 31.

19 — Ovannämnt (fotnot 9), punkt 31.

20 — Se förslaget till avgörande i målet Molkerei-Zentrale Süd, (dom av den 18 mars 1993, C-50/92, Rec. 1993, s. I-1035), särskilt punkt 18, och punkt 16 i domen.

21 — Dom av den 15 december 1992 återgiven *in* WBl. 1993, s. 264, se i detta hänseende: Thomas Eilmansberger: *Parallelhandel und Ursprungsnachweise*, WBl. 1993, s. 237.

22 — Dom av Verwaltungsgerichtshof av den 18 januari 1990. Denna dom verkar inte ha publicerats. Se dock angående samma fråga domen av Verwaltungsgerichtshof av den 14 december 1989, WBl. 1990, s. 373.

rande landet "helt överlämnar åt exportören att styrka rätten att komma i åtnjutande av förmånssystemet". Enligt min mening är detta faktum likgiltigt. Varucertifikat EUR. 1 utfärdas endast på skriftlig begäran (artikel 10.1 i protokoll 3). Enligt ordalydelsen i artikel 15.1 i protokollet, skall exportören med sin begäran avlämna "varje lämplig bevishandling som kan utgöra bevis" för att certifikatet ska kunna utfärdas. Han förbinder sig samtidigt "att, på begäran av de behöriga myndigheterna, avlämna all ytterligare dokumentation som dessa bedömer som nödvändig för att fastställa riktigheten av ursprungsstatusen hos de varor som omfattas av förmånssystemet" [23]. Jag anser således att de österrikiska myndigheterna mycket väl kunde begränsa sig till att av företaget M. kräva uppvisandet av de erforderliga bevisen, utan att själva ägna sig åt granskningar. Det faktum att de österrikiska tullmyndigheterna har antagit denna hållning visar likväl, än en gång, att det i detta fall var omöjligt för företaget M. att frambringa de ursprungsbevis som krävs enligt bestämmelserna i protokoll 3.

22. Under dessa omständigheter förefaller det således förståeligt att den hänskjutande domstolen talar om ett "nödläge" för företaget M. och för käranden i målet vid den nationella domstolen vad beträffar anskaffandet av bevis. Om det under dessa omständigheter framhärdades krav på en strikt tillämpning av bestämmelserna i protokoll 3, skulle detta innebära att exporten av varor (som ursprungligen härrör från gemenskapen) från Österrike till gemenskapen kunde hindras på grund av hållningen hos vissa företag. Detta resultat skulle svårligen vara förenligt med det grundläggande syftet med frihandelsavtalet, vilket är att undanröja hinder för handeln och att därigenom säkerställa fri rörlighet för varor. Det skulle också göra det möjligt för företag att uppställa hinder för handeln som de avtalsslutande parterna har velat avskaffa.

Detta fall rör, som angivits, återimport, det vill säga import av varor som i första hand hade exporterats till Österrike. Det framgår emellertid underförstått av domen Huygen att förmånerna med avtalet likaledes skall tillämpas på dessa varor. Att genomföra sådan återimport utgör för övrigt en helt legal handling. Om en ekonomisk aktör drar nytta av de prisskillnader som finns mellan Österrike och en medlemsstat inom gemenskapen, nöjer han sig med att använda de möjligheter som avtalet ger honom.

23. Det tycks inte heller finnas något skäl att befara att ett avgörande som går i den riktning som jag förordar kan föra med sig allvarliga konsekvenser när det gäller förfarandet vid fastställandet av varors ursprung såsom föreskrivs i protokoll 3. Detta fall avser endast — liksom i målet Huygen — *återimport*, det vill säga import till gemen-

23 — Enligt ordalydelsen i artikel 15.3 gäller detta även de deklarationer som avses i artikel 8.1 a och b.

skapen av varor som härrör från gemenskapen, vilka i första hand hade exporterats till Österrike. Omständigheterna i fallet verkar dessutom så ovanliga att det är föga troligt att ett avgörande som, i ett så extraordinärt fall som detta, ger företräde åt billighet framför överväganden om rättssäkerhet, medför några större olägenheter på detta område. Jag är dessutom angelägen om att än en gång upprepa att domen i målet Huygen redan har visat att sådana avsteg med avseende på de tillämpliga rättsreglernas formella stränghet medges i extraordinära fall.

24. Kommissionens representant har vid domstolens förhandling åberopat domen i målet *Anastasiou* [24]. I detta mål gällde frågan bland annat om, i det fall där varor importerades från Cypern, det endast var de av republiken Cypern fastställda varucertifikaten EUR. 1 som kunde erkännas, eller om de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna även kunde godta andra handlingar. Det var i detta fall fråga om handlingar som hade upprättats av myndigheterna i "Republiken Nordcypern". Domstolen bedömde att endast de bevismedel kunde användas som uttryckligen föreskrevs i anslutningsavtalet mellan gemenskapen och Cypern. Den tillade att ett annat bevismedel inte ensidigt får godkännas, utan skall "diskuteras och beslutas av gemenskapen och republiken Cypern inom ramen för de institutioner som har inrättats i enlighet med anslutningsavtalet och därefter tillämpas på ett enhetligt sätt av de båda avtalsslutande parterna" [25].

25. Domen går emellertid inte emot den tes som jag förespråkar. Den framställda frågan i målet Anastasiou bestod i sak att utröna vilka myndigheter som på Cypern var behöriga att utfärda varucertifikat för export till gemenskapen av *varor som var tillverkade på Cypern*. I det aktuella målet rör det sig däremot om *återimport* till gemenskapen och det är således endast *varor som härrör från gemenskapen* som berörs i detta fall. Det tycks för övrigt vara betecknande att domstolen, i sin dom i målet Anastasiou, upprepade gånger har citerat sin dom i målet Huygen genom att bekräfta densamma.

C — Förslag till avgörande

26. Jag föreslår er, följaktligen, att på begäran om förhandsavgörande från Finanzgericht Düsseldorf avge följande svar:

24 — Dom av den 5 juli 1994, (C-432/92, Rec. s. I-3087).

25 — Domen ovannämnd (fotnot 24), punkt 46.

"Det är, vid import som härrör från Österrike och som i själva verket utgör återimport från gemenskapen, möjligt att undantagsvis underlåta att kräva avlämnandet av de ursprungsbevis som avses i avdelning II i protokoll 3 som fogats till avtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och republiken Österrike, om avtal, beslut eller samordnade förfaranden i betydelsen enligt artikel 23.1 i avtalet hindrar utfärdandet av dessa handlingar och om exportören har vidtagit alla de åtgärder som är nödvändiga och som skäligen kan begäras av honom för att anskaffa dessa ursprungsbevis."